

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 09 0 K 023700 17 Kž 14
Sarajevo, 31.10.2017. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudaca: Dragan Čorlija – predsjednik vijeća, te Slavko Marić i Dinka Lukes - članovi vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Živane Roić, u kaznenom predmetu protiv optuženog E.M., zbog kaznenog djela Ubistvo iz člana 166. stav 1. u vezi sa članom 28. Kaznenog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o žalbama kantonalnog tužitelja iz Sarajeva i branitelja ranije navedenog optuženika, advokata M.K., izjavljenim protiv presude Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 09 0 K 023700 16 K 2 od 22.06.2017. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 31.10.2017. godine, u nazočnosti federalnog tužitelja Muniba Halilovića, optuženog E.M. i njegovog branitelja, advokata Z.I. (u zamjeni za izabranog branitelja – advokata M.K. iz S.), donio je slijedeće:

R J E Š E N J E

Žalba branitelja optuženog E.M. se odbija kao neosnovana a uvažava žalba kantonalnog tužitelja iz Sarajeva, ukida se presuda Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 09 0 K 023700 16 K 2 od 22.06.2017. godine, pa se određuje održavanje pretresa pred Vrhovnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine.

O B R A Z L O Ž E N J E

Presudom Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 09 0 K 023700 16 K 2 od 22.06.2017. godine optuženi E.M. je oglašen krivim za kazneno djelo Ubistvo iz člana 166. stav 1. u vezi sa članom 28. Kaznenog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (KZ FBiH) i osuđen na kaznu zatvora od 4 (četiri) godine. Optuženiku je, primjenom odredbe člana 57. stav 1. KZ FBiH, u izrečenu kaznu uračunato vrijeme provedeno u pritvoru od 16.04.2015. godine pa nadalje. Oštećeni S.P. je istom presudom, u skladu sa članom 212. stav 3. Zakona o kaznenom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH), sa imovinskopravnim zahtjevom upućen na parnicu. Optuženi je, temeljem odredbe člana 202. stav 4. ranije navedenog zakona, oslobođen od obveze naknade troškova kaznenog postupka, pa je dalje istodobno odlučeno da ti troškovi padaju na teret proračunskih sredstava suda.

Predmetnu presudu su pravovremeno izjavljenim žalbama osporili kantonalni tužitelj iz Sarajeva i branitelj optuženog E.M. – advokat M.K. Kantonalni tužitelj je prvostupanjsku

presudu osporio zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, te zbog odluke o kaznenopravnoj sankciji. U žalbi se konkretno predlaže ukidanje pobijane presude i vraćanje predmeta prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje, odnosno da se osporena presuda preinači na način da se optuženiku izrekne strožija kazna od one koja mu je osporenom presudom već izrečena. Branitelj je žalbu izjavio zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka, zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, zbog povrede kaznenog zakona, te zbog odluke o kaznenopravnoj sankciji. I u ovoj žalbi je predloženo da se presuda prvostupanjskog suda ukine i da se predmet tom sudu vrati na ponovno suđenje. U svojim žalbama kantonalni tužitelj i branitelj su zatražili da se obavijeste o sjednici vijeća.

U svom pismenom podnesku broj T09 0 KTŽ 0085401 17 2 od 05.09.2016. godine, federalna tužiteljica je predložila da se žalba kantonalnog tužitelja iz Sarajeva uvaži, pobijana presuda ukine, te da se odredi održavanje pretresa pred drugostupanjskim sudom. Alternativno je predloženo uvažavanje žalbe i preinačavanje osporene presude na način da se optuženiku E.M. izrekne kazna zatvora u dužem vremenskom trajanju. U pogledu žalbe branitelja ranije navedenog optuženika je predloženo da se ista odbije kao neosnovana.

Prilikom usmenog izjašnjavanja na sjednici vijeća optuženi E.M. i njegov branitelj su potpuno suglasno izjavili da ostaju kod navoda iz žalbe i odgovora na žalbu.

Federalni tužitelj je izjavio da ostaje kod prijedloga iz svog pismenog podneska.

Ovaj sud je pobijanu presudu ispitao u granicama navoda iz podnesene žalbe, potom po službenoj dužnosti u smislu odredbe člana 321. ZKP FBiH, nakon ovakvog ispitivanja je odlučio kao u izreci rješenja, pri čemu se naročito rukovodio slijedećim razlozima:

Žalbom branitelja optuženog E.M. se kao bitne povrede odredaba kaznenog postupka precizno označavaju one iz člana 312. stav 1. točka i) i k) ZKP FBiH. Iz sadržaja same žalbe proizlazi da branitelj istom ukazuje i na bitnu povredu iz točke d) prethodno navedene odredbe. Konkretno branitelj u žalbi ističe da „U osporavanoj presudi postoji znatna protivriječnost između onoga što se navodi u razlozima presude o sadržini isprava i zapisnika o iskazima datim u postupku i samih tih isprava ili zapisnika“, da je od strane prvostupanjskog suda odbijen prijedlog obrane da se u ponovnom postupku izvedu svi dokazi koji su izvedeni i u postupku koji je prethodio donošenju ukinute presude, te da je ovim postupkom suda (iako takva tvrdnja nije sadržana u žalbi) povrijeđeno optuženikovo pravo na obranu.

Vezano za prethodno istaknute žalbene prigovore utvrđuje se slijedeće:

Svoju tvrdnju da je osporena presuda zahvaćena bitnom povredom odredaba kaznenog postupka iz člana 312. stav 1. točka i) ZKP FBiH branitelj u žalbi nije konkretizirao. Naime, predmetna žalba ne sadrži ni jedan navod koji određeno ukazuje na nezakonit dokaz ili dokaze na kojima je prvostupanjska presuda zasnovana. Suštinski se radi o prigovoru paušalne naravi koji se, upravo zbog te svoje paušalnosti, od strane ovog suda nije ni

mogao ispitati. Kada je u pitanju druga bitna povreda odredaba kaznenog postupka, ona iz člana 312. stav 1. točka k), ranije navedenog zakona, ta povreda se od strane prvostupanjskog suda, na način kako je to navedeno u žalbi branitelja optuženog E.M., objektivno nije ni mogla počinuti. Ovo sve zbog toga jer branitelj imenovanog istaknutu povredu nalazi u tome što u osporenoj presudi postoji znatna proturječnost između onoga što se navodi u razlozima presude o sadržaju isprava i zapisnika o iskazima koji su dati u postupku i samih tih isprava i zapisnika, a ova bitna povreda u važećem procesnom zakonu nije propisana. Za istaći je da je postojanje predmetne bitne povrede odredaba kaznenog postupka bilo predviđeno u odredbi člana 358. stav 1. točka 11. ranije važećeg ZKP-a („Službene novine FBiH“, broj: 43/98 i 23/99). Po sada važećem procesnom zakonu (konkretno član 312. stav 1. točka k) ZKP FBiH) ova bitna povreda postoji ako je izreka presude nerazumljiva, proturječna sama sebi ili razlozima presude ili ako presuda uopće ne sadrži razloge ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama.

Neosnovano je žalbom optuženikova branitelja ukazano i na navodnu povredu prava na obranu njegovog branjenika. Ova povreda je učinjena onda kada na štetu optuženog uopće nisu primijenjena ili su nepravilno primijenjena pravila postupka. Branitelj konkretno nalazi da je predmetnu povredu prvostupanjski sud počinio jer je u ponovnom postupku odbio njegov prijedlog da se na glavnom pretresu ponovo izvedu svi dokazi koji su bili izvedeni u postupku koji je prethodio donošenju ukinute presude. Kod ocjene opravdanosti ranije navedenog stava iz žalbe branitelja optuženog E.M. prvenstveno valja poći od sadržaja odredbe člana 331a. ZKP FBiH koja je u svemu primjenjiva na danu procesnu situaciju. U ovoj odredbi je na izričit način propisano da je prvostupanjski sud dužan da izvede sve procesne radnje i raspravi sva sporna pitanja na koja je ukazao drugostupanjski sud u svojoj odluci. Dalje ista odredba propisuje da će iskazi saslušanih svjedoka i vještaka i pisani nalaz i mišljenje biti prihvaćeni kao dokazi i da mogu biti pročitani ili reproducirani ukoliko su ti svjedoci i vještaci prilikom svjedočenja bili unakrsno ispitani od suprotne stranke ili branitelja ili nisu bili ispitani od strane suprotne stranke ili branitelja iako im je to bilo omogućeno. Ovo je okvir u kojem se sud kreće kada provodi ponovni postupak nakon ukidanja ranije donesene presude, bez obzira na to što stranke i branitelj na glavnom pretresu, sukladno stavu 3. predmetne odredbe, mogu iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze kojima opravdavaju svoje tvrdnje.

U konkretnom slučaju odluka o odbijanju braniteljevog prijedloga za izvođenje svih dokaza izvedenih u postupku koji je prethodio donošenju ukinute presude je zasnovana na činjenici da su svi svjedoci i vještaci tokom tog postupka unakrsno ispitani od suprotne stranke i branitelja. Ovakvo postupanje prvostupanjskog suda je u svemu u skladu sa članom 331a. ZKP FBiH i obrazloženo je na strani 3. pobijane presude. Pri tome je taj sud, poštujući upute iz ukidnog rješenja neposredno višeg suda broj: 09 0 K 023700 16 Kž 9 od 22.11.2016. godine, otklanjajući propuste koji su doveli do ukidanja ranije presude, prilikom novog suđenja opravdano odlučio da se od dokaza koji su izvedeni u ranijem postupku na glavnom pretresu neposredno izvede samo dokaz ispitivanjem oštećenog S. P. I ovaj sud nalazi da za donošenje pravilne i zakonite odluke u ponovljenom suđenju nije bilo nužno izvođenje svih dokaza koji su bili izvedeni u postupku u kojem je donesena

ukinuta presuda. Dakle, na štetu optuženog nije učinjena bitna povreda iz člana 312. stav 1. točka d) ZKP FBiH.

Po navodima iz žalbe kantonalnog tužitelja bitna povreda odredaba kaznenog postupka je počinjena zbog toga jer osporena presuda ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama. Tako kantonalni tužitelj u žalbi navodi da je pitanje uračunljivosti optuženog odlučna činjenica, da su na ovu okolnost tokom postupka provedena dva neuropsihijatrijska vještačenja, da su po obavljenim vještačenjima pismene nalaze podnijeli vještaci prim. dr. O.Ć. i prof. dr. A.K., da se sud opredijelio za nalaz prof. dr. A.K. pri čemu o nalazu vještaka neuropsihijatra prim. dr. O.Ć. nije dao bilo kakvo izjašnjenje, te da je, postupajući na ovaj način, povrijedio odredbu člana 305. stav 7. ZKP FBiH.

Ovi žalbeni prigovori su osnovani.

Osporenom presudom optuženi E.M. je oglašen krivim za kazneno djelo Ubistvo iz člana 166. stav 1. u vezi sa članom 28. KZ FBiH i osuđen na kaznu zatvora od 4 (četiri) godine. Rješavajući pitanje uračunljivosti prvostupanjski sud je u obrazloženju svoje presude zaključio da je optuženi ... „bio bitno smanjeno uračunljiv u vrijeme izvršenja krivičnog djela, obzirom na nalaz vještaka neuropsihijatra dr. K.A., iz koga proizilazi da je sposobnost optuženog M.E. da shvati značenje svojih radnji i da sam upravlja svojim postupcima, tempo-re-criminis, bila bitno smanjena“. O ovoj komponenti optuženikove krivnje predmetna presuda ne sadrži bilo kakvo dodatno obrazloženje. Ovo bez obzira na činjenicu što su tokom postupka na okolnost mogućnosti optuženog da u vrijeme poduzimanja konkretnih kaznenopravnih radnji shvati značaj svog djela i da upravlja svojim postupcima provedena dva vještačenja – jedno po vještaku neuropsihijatru prof. dr. A.K. i drugo po vještaku neuropsihijatru prim. dr. O.Ć. Po nalaženju prvostupanjskog suda optuženikova uračunljivost u vrijeme počinjenja djela je bila bitno smanjena i ovaj stav se isključivo oslanja na nalaz vještaka neuropsihijatra prof. dr. A.K. Nalaz drugog vještaka neuropsihijatra (prim. dr. O.Ć.) se u osporenoj presudi uopće ne navodi. Ovim je prvostupanjski sud, postupajući suprotno odredbi člana 305. stav 7. ZKP FBiH, u obrazloženju svoje presude propustio određeno i potpuno iznijeti koje činjenice i iz kojih razloga uzima kao dokazane ili nedokazane i da pri tome da naročito ocjenu proturječnih dokaza. Pobijana presuda, dakle, ne sadrži adekvatne razloge u odnosu na prihvaćeni stupanj optuženikove uračunljivosti, što u ovoj kaznenopravnoj stvari jeste odlučna činjenica, pa je ovim počinjena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz člana 312. stav 1. točka k) ZKP FBiH, na čije postojanje je opravdano ukazano u žalbi kantonalnog tužitelja.

Osporena presuda je ukinuta zbog postojanja bitnih povreda kaznenog postupka zbog čega se žalbeni navodi iz žalbi kantonalnog tužitelja i branitelja optuženog koji se odnose na ostale, niže žalbene redove, u konkretnom slučaju nisu mogli ispitivati.

Kod ovakvog stanja u spisu valjalo je odlučiti kao u izreci predmetnog rješenja, žalbu branitelja optuženog E.M. odbiti kao neosnovanu a uvažiti žalbu kantonalnog tužitelja iz

Sarajeva, ukinuti osporenu presudu prvostupanjskog suda i odrediti održavanje pretresa pred ovim sudom, a sve sukladno odredbi člana 330. stav 1. točka a) ZKP FBiH.

U postupku pred ovim sudom će se preuzeti dokazi izvedeni tokom prvostupanjskog postupka, po potrebi izvesti novi dokazi, te donijeti nova i na zakonu utemeljena odluka.

Zapisničar
Živana Roić,s.r.

Predsjednik vijeća
Dragan Čorlija,s.r.